

[Wilhelm.]

ikke sikker på, at den er skarpt nok forfulgt med det forslag, der ligger her, i henseende til at indskrænke varetægtsfængslingen.

Detaljerne om de to områder mener jeg som sagt mere egner sig til at blive opklaret under udvalgsarbejdet. Der er jo kommet en lang række forslag både i den såkaldte modbetænkning, som delvis er indarbejdet, men også fra foreningen Krim, som vi synes i virkeligheden indeholder nogle mere spændende ting, nogle mere spændende forslag, der i højere grad direkte tager sigte på retssikkerhed og sigtedes rettigheder og den slags. Det vil vi naturligvis videre forfølge under dette arbejde.

Men vigtigst i det komplekse, der er lagt frem her, er lige så klart efter vores mening de bestemmelser i de foreslåede §§ 733, 745 og 748, som i uhyggelig grad indskrænker sigtedes rettigheder og især gør det, når man mener, at statens sikkerhed er involveret i den pågældende sag. Man er dér indstillet på at begrænse sigtedes rettigheder, dels med hensyn til, hvilken advokat pågældende skal kunne beskikkes, dels med hensyn til denne forsvarsadvokats ret til aktindsigt og dels med hensyn til sigtedes såvel som advokatens ret til at blive bekendt med og have lejlighed til at møde op til de retsmøder, der holdes i den pågældende sag. Det er helt oplagt det vigtigste, det mest dybtgående, det groveste angreb på sigtedes rettigheder, der findes i det kompleks, der ligger her, og derfor det, der må interessere os mest i dag.

Vi har selvfølgelig ingen illusion om, at man nogen sinde i et classesamfund i en politisk retssag er sikret en egentlig retsbeskyttelse, men der kan altså være grader af det modsatte, om man så må sige, og her synes jeg, der er lagt op til noget, der ligner den totale retsløshed for folk, hvis sager af en eller anden grund bliver klassificeret som sager, der vedrører statens sikkerhed. Hvad er så statens sikkerhed, som man benytter i disse tre paragraffer som kriterium? Det er et aldeles udefineret begreb. Det er aldrig nogen steder klargjort, hvad statens sikkerhed egentlig er. Det er en gummibestemmelse, et gummiudtryk, som kan strækkes og vendes og bøjes og bruges til hvad som helst. Og jeg må tilstå, vi har de aller alvorligste bekymringer for, hvad det her kan

bruges til i retning af at gøre folk, impliceret i visse politiske retssager, totalt retsløse.

Jeg kan levende forestille mig, hvor let det havde været at udstikke de skrappeste domsafsigelser i nogle af de klassiske sager, vi har fra de seneste årtier, som kunne karakteriseres som politiske, uden at offentligheden ville opdage, om det var urimeligt, simpelt hen fordi man havde frataget de sigtede muligheden for at få en forsvarsadvokat, som virkelig ville tale deres sag. Man havde tilbudt dem et eller andet hængehoved, som kun havde interesse i, at den sag blev så stille og rolig for statens vedkommende som overhovedet muligt. Man havde måske oven i købet frataget den pågældende aktindsigtsrettigheden, og man havde endelig sørget for, at sigtede ikke fik adgang til alle de retsmøder, der blev holdt i hans sag. Hvor let havde det ikke været at påberåbe sig — tag Kejsergadesagerne for nogle år siden — at Information, at politisk revy, at Vietnamsolidaritet dér havde gjort sig skyldig i overtrædelse af den skrappe spionageparagraf, når de på den måde var afskåret fra ethvert forsvar — for det var de jo i virkeligheden, hvis man havde haft de bestemmelser og havde benyttet dem. Hvor let havde det ikke været at få trotylbanden klynget ind, sådan som det jo i virkeligheden var efterretningstjenestens ønske på det tidspunkt. Hvad var det ikke, samme efterretningstjeneste og militæret påberåbte sig i Hjalfsagen? At her var der tale om statens sikkerhed. Begrebet er aldeles uklart og udefineret. Det er ikke noget klart juridisk begreb, hvad statens sikkerhed er for noget, og her sætter man det ind på tre helt, helt væsentlige områder, der har med retssikkerheden at gøre, og bruger det som kriterium for, om sigtede får de normale rettigheder, som en sigtet har.

Vi er yderst betænkkelige, for at sige det meget mildt, ved det her. Vi vil simpelt hen gøre, hvad vi kan for at få de ting ud af en kommende retsplejelov.

Og så må jeg til sidst spørge ministeren, da han ikke har begrundet lige præcis de tre forslag, da de ikke er nævnt med et ord i bemærkningerne, da hele § 1, nr. 16, overhovedet ikke er nævnt hverken i de generelle bemærkninger eller i de særlige bemærkninger, der ellers tager forslag for forslag i